

Інструкція до практичного заняття

Тема: Поняття малої соціальної групи в психології

Мета: систематизувати, узагальнити знання студентів з теоретичних питань теми «Поняття малої соціальної групи в психології». Формувати вміння здобувачів фахової передвищої освіти використовувати діагностичні методи для дослідження власного колективу та міжособистісних відносин в ньому. Розвивати оціночні, рефлексивні та презентаційні вміння. Виховувати інтерес до сапопінання, саморозвитку та самовиховання.

Тип заняття: практичний.

Засоби навчання: інтерактивна дошка Padlet, інструкція до практичного заняття «Поняття малої соціальної групи в психології», презентація, опорні таблиці, діагностичні методики.

Література:

1. Варій М.Й. Загальна психологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М.Й. Варій – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 1007 с.
2. Винославська О.В. Людські стосунки : навч. посіб. для студ. вузів / О.В. Винославська, М.П. Малигіна. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 142 с.
3. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник / В.В. Москаленко. – [2-ге вид., випр. та доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
4. Обозов Н.Н. Психология межличностных отношений. – К.: Либідь, 1990.– 192 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.

Хід заняття

1. Актуалізація опорних знань

1. Охарактеризуйте класифікацію соціальних груп.
2. Назвіть характерні ознаки малої групи.
3. Визначте соціально-психологічні ознаки колективу.
4. Назвіть ознаки високоморальних взаємин між членами колективу.
5. Які методи допоможуть вивчити міжособистісні стосунки в групі?
6. Що є соціально-психологічним кліматом колективу?
7. Як впливає соціально-психологічний клімат колективу на особистість?

2. Практична частина

А) Перевірка домашнього завдання

- бліц-опитування психологічного словника з ключових слів теми;

Б) Презентація доповідей, рефератів:

1. Міжособистісні відносини в колективі.

2. Статуси в групі.
3. Соціально-психологічний клімат колективу.
4. Шляхи покращення соціально-психологічного клімату колективу.

В) Психологічне завдання

З даних визначень колективу вибрати правильні і повні:

а) колектив - це група взаємодіючих осіб, що разом реагують на ті чи інші подразники;

б) група людей, об'єднаних сумісною діяльністю та спільністю інтересів, є колективом;

в) колектив - це вільна група людей, об'єднаних спільною метою, спільною дією, організована, що має органи управління, дисципліну та відповідальність;

г) колектив - це група людей, що становить частину суспільства, об'єднана спільними цілями та близькими мотивами сумісної діяльності, підпорядкованими цілям цього суспільства.

г) Дискусія

Інструкція: студенти розподіляються по групам. На протязі 10 хвилин кожна група працює над питанням та записує всі ідеї. Далі – обговорення та дискусія.

Від яких психологічних особливостей групи залежить ефективне формування особистості?

Є) Дослід «Визначення ступеню згуртованості групи»

Мета: Визначити ступінь згуртованості групи.

Матеріал: Образні описи етапів, —станцій, які проходить колектив у своєму розвитку.

Хід виконання

На шляху до згуртування колективу існує декілька —станцій, етапів. При виробленні символічного образу колективу того чи іншого рівня враховувались вікові психологічні особливості підлітків і юнаків з їх прагненням до романтики, до емоційно-образного сприймання явищ навколишнього життя. Для позначення —станцій були використані такі образи-символи:

1. Піщаний розсип
2. Миготливий маяк
3. М'яка глина
4. Червоний парус
5. Палаючий факел

Прочитайте описи —станцій і визначіть, на якій —станції знаходиться ваш студентський колектив.

Піщаний розсип

Рідко зустрічаються на нашому шляху піщані розсипи. Подивившись, скільки піщинок зібрано разом, але в той же час помічаєш, що ніщо їх не з'єднує між собою. Подує легенький вітерець - віднесе частинку піску, що лежить з краю, подалі. Дмухне вітер сильніше - рознесе піщинки в сторони, поки хто небудь не згребе їх знову в кучу. Є групи дітей, дуже схожих на такі

розсипи. Наче всі разом, а придивитися - кожний сам по собі. Не знаходять ці діти справи, яка б їх об'єднувала, нецікаво їм бути разом, вагаються піти один одному назустріч. Відсутні в таких групах авторитетні люди, добрі організатори, навколо яких могли б згуртуватися діти. І тому —піщаний розсип не приносить ні радощів, ні задоволення тим, хто його складає.

Миготливий маяк

В штормовому морі і починаючому, і досвідченому мореплавцю маяк приносить впевненість - курс вибраний вірно. Важливо тільки бути уважним і не загубити світлові сплески з виду. Маяки не горять постійно, а періодично викидають пучки світла, як би говорячи: —Я тут, я готовий прийти на допомогу. Колектив, який тільки починає формуватися, також піклується про те, як йому тримати вірний курс. Тут переважає бажання працювати спільно, допомагати один одному, знаходитися разом. Але бажання це ще не все. Для теперішніх загальних справ потрібне горіння, а не самотність, нехай навіть дуже яскраві спалахи. В такому колективі є на кого спертися, авторитетні —наглядачі, маяки, ті, хто підтримує його горіння - організатори, актив. Проте дітям завжди вистачає сил зібрати свою волю, проявити наполегливість у досягненні загальної мети, підкоритися загальним вимогам. Активність проявляється сплесками, але не у всіх.

Червоний парус

Червоний парус - символ спрямованості вперед, товариської вірності, незаспокоєності. В такому колективі живуть і діють за принципом: —Один за всіх - всі за одного. Товариські взаємини і щира зацікавленість справами один одного і всього колективу поєднуються з принциповістю і взаємною вимогливістю. Командуючий склад —парусника - знаючі і надійні організатори, вірні друзі. До них йдуть за порадою, за допомогою і вони безкорисливо надають її. Тут немає пасажирів, всі - члени екіпажу. Разом радіють успіхам, засмучуються, коли кому-небудь погано. Колектив цікавиться не тільки власними справами, але й тими подіями, які проходять в інших колективах. Але не можна сказати, що тут готові в будь-яку хвилину прийти на допомогу іншим колективам, які цього потребують. Намагання до цього є, але його ще треба підтвердити справами. Трапляється, що бурі і непогоди порушують на деякий час ритм роботи колективу, але в боротьбі кується характер.

М'яка глина

Відомо, що м'яка глина - матеріал, який порівняно легко піддається впливу. В руках доброго майстра цей матеріал перетворюється в дотепний виріб. Але він може так і залишитися простим шматком глини, якщо до нього не прикласти достатнього зусилля і вміння. Коли в групі ще немає колективу, їй особливо потрібний добрий майстер, якій зумів би повести за собою. Але цьому ватажку потрібна підтримка. Якщо його не підтримують оточуючі, йому важко проявити себе. А самим дітям складно без досвіду, не всі розуміють один одного, не всі готові прийти один одному на допомогу. Немає ще у таких дітей і дійсної дисциплінованості. Зв'язують їх в основному вимоги дорослих.

Палаючий факел

Справжній колектив - той, який не задоволений власним благополуччям і, не дочекавшись прохань і закликів, спішить на допомогу іншим, хто безкорисно намагається принести користь людям, всьому суспільству, високо піднявши над собою палаючий факел, який освітлює дорогу іншим. Горючий матеріал для цього вогню - дружба, взаєморозуміння, відповідальність кожного не тільки за себе, але і за весь колектив і за справу всього суспільства.

3. Рефлексія та підведення підсумків заняття – бліц – опитування студентів.

Завдання: оцініть інформацію, свої знання, вміння та навички, здобуті Вами під час практичного заняття за рівнем важливості для Вас для професійної підготовки та особистісного розвитку. Для формування відповіді скористайтеся табличкою.

4. Оцінювання знань та умінь здобувачів фахової передвищої освіти.

5. Домашнє завдання: пройти методичку діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі <https://onlinetestpad.com/ru/test/97-metodika-diagnostiki-mezhlichnostnykh-otnoshenij-t-liri> . Скрін прикріпити в Moodle.

Рефлексія практичного заняття		
 Кошик для сміття непотрібна інформація	 Інформація, знання, вміння і навички, які я можу використовувати зараз	 Валіза знання, вміння та навички, які важливі у майбутньому